

İKİ DEVLETLİ ÇÖZÜM: HANGİ İKİ DEVLET?

Faysal eş-Şebul

Eski Ürdün Enformasyon Bakanı

3 Kasım 2023

<https://www.indyturk.com/node/671551/d%C3%BCnyadan-sesler/i%CC%87ki-devletli-%C3%A7%C3%B6z%C3%BCm-hangi-iki-devlet>

Bu insanlar Batı'nın masasına oturmayacak ve modern teknolojinin gelecekte çoğuna olanak tanıyacağı tüm imkanları kullanarak işgalciye direnecekler. ABD ise nihai çözümün ilgili tarafların, İsrail'in elinde olduğunu söyleyecek

ABD, yaklaşık 30 yıldır bölgede ne zaman bir savaş çıkarsa, iki devletli çözüm dosyasını Dışişleri Bakanlığı çekmecelerinden çıkarıyor, ateşkes yapıldığı ya da ortalık yatıştığı anda da kapalı çekmecelerdeki yerine geri koyuyor.

ABD, beklendiği gibi İsrail'in yanında yer aldı ve İsrail'in Gazze Şeridi'ndeki askeri operasyonunu siyasi, askeri ve ekonomik olarak destekledi.

İsrail'i "*rahatsız edebilecek*" herhangi bir üçüncü tarafı caydırmak için filolarını seferber etti ve Amerikan Başkanı, "*bebeklerin kafalarının kesildiği*" iddiası ya da Netanyahu'yu hastane katliamından aklamak gibi gaflarda bulunmuş olsa bile bizzat İsrail'e sınırsız bir destek ve yetki sundu.

İsrail de bunu Gazze'yi masum insanların, özellikle de çocukların başına yıkmak için kullandı. Meşru müdafaa hakkı sadece İsrail'e tanınmıyor. 75 yıldır her gün saldıran, öldürme, cezalandırma, yerleşim yerleri inşası, Yahudileştirme ve kutsallara saygısızlık politikalarını sürdüren, Filistinlileri kendi kaderlerini tayin etme ve kendi ulusal topraklarında bağımsız devletlerini kurma hakkından mahrum bırakan nefret dolu bir işgale karşı mücadele eden Filistinlilere ise bu hak tanınmıyor.

Amerikalılar her zaman Arap vatandaşlarının ABD politikalarından nefret etmesinin nedenlerini sorguluyorlar ve sanırım dünyanın birçok ülkesinde de aynı sorgulamayı yapıyorlar.

ABD her zaman uluslararası hukuktan, demokrasiden, insan haklarından söz ediyor ve tüm bu başlıkları hem müttefiklerine hem de muhaliflerine karşı bir silah olarak kullanıyor ama kendisi herhangi bir tehdide maruz kaldığında bu değerler anlamsızlaşıyor.

İsrail tehdit edildiğinde ise tüm sloganlarını açıkça ve çekincesiz bir şekilde çığnıyor.

Gazze'deki son kriz ve ABD'nin bu konudaki sert tutumu iki konuyu kanıtladı:

Birincisi, ABD, yakın geçmişten alınan gücün hiçbir çatışmanın çözümü olmadığı ve hiçbir zaman da olmayacağı dersini öğrenmemiş.

İkincisi, ABD'ye duyulan nefret artıyor ve belki de gelecekte bunun bedelini ödeyecek.

Avrupa'nın en büyük dört ülkesinin liderleri de Amerikan başkanının arkasından koştular ve 5 ülke aynı pozisyonu benimsedi.

Rusya-Ukrayna krizinin bir sonucu olarak ortaya çıkan ekonomik ve güvenlik kaygıları, belki de gelecekte yeni bir ABD Marshall Planına ihtiyaç duyabileceği göz önüne alındığında, Avrupa'nın tutumu anlaşılır.

ABD'ye gelince, yıkıcı İsrail savaşını destekliyor, sonra da 30 yılı aşkın bir süredir tek bir Amerikalı yetkili iki ülke arasında hayali de olsa herhangi bir sınır belirlemeden iki devletli çözümden bahsediyor.

ABD'nin cevaplamadığı soru şu:

Rusya'yı, Avrupalıları ve Birleşmiş Milletler'i bu dosyanın dışında bıraktıktan sonra hangi iki devletten bahsediyorsunuz?

İki devletli çözüm, ABD'nin bölgede karşılaştığı, sebep olduğu veya desteklediği her krizde kamuoyu önünde benimsediği bir anlatı.

Ardından hemen ertesi gün nihai çözüm konularının ilgili tarafların, yani İsrail'in elinde olduğunu söyleyerek bu anlatının gerektirdiği sorumluluklardan kendisini kurtarıyor.

Bana göre ABD için iki devletli çözüm şu anlama geliyor: İsrail adında askeri ve ekonomik olarak güçlü ve ahlaki açıdan zayıf bir devlet. Filistin adında sınırları olmayan, egemenliği olmayan, yaşaması mümkün olmayan varsayımsal bir devlet.

ABD, Irak, Lübnan, Yemen ve Suriye'de mezhepçiliğe verdiği desteği ve bu Arap ülkelerinde sahadaki varlığını kanıt göstererek bölgedeki terörizmin destekçisi olarak İran'a karşı açık bir düşmanlık gösteriyor.

Bu pozisyon, İran'ın finansman ve silah desteğini kabul eden dört ülkedeki politikacıların ve örgüt liderlerinin açıklamalarıyla da destekleniyor. Bu, bölgede ve ötesinde açıklanmış ve net bir şekilde ortada olan husustur.

Ancak ABD, İran'ın bölgedeki yayılmasının nedenlerini unutuyor.

ABD, Irak'ın kitle imha silahlarına sahip olduğu bahanesiyle (Kuveyt'in işgalinden 13 yıl sonra) Irak'ı yerle bir etti ve tarihi, ideolojik ve stratejik emellerini gerçekleştirme için İran'ın istediği gibi at koşturduğu bir arena haline getirdi.

Aynı şekilde Arap müttefiklerine de sırtını döndü ve siyasi çözüm dosyasını ihmal etti.

Netanyahu, Ben Gvir ve Smotrich liderliğindeki İsraili radikalizm yanlılarına koşulsuz bir yetki vererek, İsrail'in yerleşim yerleri ve Yahudileştirme politikalarına, İslam ve Hristiyan kutsallarına yönelik baskınlarına, Filistinlilerin her gün öldürülmesine sessiz kaldı.

Yani iki devletli çözüm, Gazzeli çocuklar cerrahi müdahaleler için gerekli tedavi ve anesteziye mahrum iken, siyasi çözüm bekleyen Araplar ve Filistinlilere yapılan bir Amerikan anestesidir.

Bu acı gerçek karşısında ve mevcut uluslararası koşullarla bağlantılı nedenlerden dolayı görünen o ki, Rusya ve Çin'in pozisyonlarının olup bitenler karşısında caydırıcı bir ağırlığı yok.

İsrail'e destek için ABD ve Avrupa'nın deklare ettikleri siyasi ve askeri seferberliği, İsrail'e sadece dışişleri bakanı sıfatıyla değil aynı zamanda bir Yahudi olarak da geldiğini söyleyen Amerikan Dışişleri Bakanı'nın açıklamalarını Çin, Rusya ve tüm dünya takip etti. Çin ve Rusya bunlar karşısında hiçbir şey yapmadılar ve ahlaki kuralları bile hatırlatmadılar.

Arap ülkeleri, İsrail katliamlarına son verilmesi talebine giriş olarak sivilleri hedef alan tüm suçları kınadıkları yönünde dünyaya ve özellikle ABD'ye tutarlı bir anlatı sundular.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplantılarında Arap sesi ikna edici bir şekilde ortaya çıktı. Genel Kurul bir karar aldı ancak bunu uygulayacak araçlara sahip değil.

7 Ekim olaylarına yönelik resmi Arap tepkisi farklıydı. Hamas hiçbir Arap tarafla koordinasyon kurmadı ve İsrail'i geçmişte hiç karşılaşmadığı nitelikte şoka ve küçük düşmeye maruz bırakan bir operasyon gerçekleştirdi.

Hamas'ın çoğu Arap ülkesi ve Filistin Ulusal Otoritesi ile dostane ilişkileri yok ve Filistin'in bölünmesinin sorumluluğunun büyük bir kısmını taşıyor.

Hamas operasyonu Arap ülkelerinden resmi bir destek almadı ama ABD, İsrail ve Avrupa'nın tepkisi ve histerik intikam eylemleriyle birlikte yaşananların temel mesele olan İsrail işgalinin belirtilerinden başka bir şey olmadığını dünyaya hatırlatan bir Arap sesi ortaya çıktı. ABD bölgenin verdiği dersleri öğrenmedi ve bu sefer de öğrenmeyecek.

Irak ve Lübnan dahil pek çok ders var. Irak, ABD'nin önce yok ettiği, ardından örgütlerin, İran'ın ve radikalizmin istedikleri gibi at koşturmasına izin verdiği 2003'ten bu yana toparlanamadı. DEAŞ bunun en açık örneğiydi. Lübnan'a gelince, İsrail yarısını işgal etti ve kendisini yakıp yıkarak, öldürerek Beyrut'a ulaştı. İsrail işgalinin gerçekleştiği 1982'de Hizbullah yoktu. Ancak bu yıkıcı savaştan sonra ortaya çıktı ve İsrail bugün Hizbullah'ı pusuya yatmış bir düşman ve İran için ileri bir mevzi olarak görüyor.

Afganistan, ABD'nin son hayal kırıklığı ve yanlış hesabıydı, tıpkı Rusya-Ukrayna savaşının Avrupa için bir hayal kırıklığı olacağı gibi.

Bu savaş çok sayıda ölüme, yıkıma, adaletsizliğe, acıya ve zulme yol açacak. Yüzler ve akımlar ortadan kaybolacak ve devredilemez haklar kaba kuvvet tarafından silinemeyeceği için zayıflığı veya teslim olmayı kabul etmeyecek başkaları ortaya çıkacak.

Otuz yıl önce, Filistinli ve Arap hayalperestler Batı Şeria ile Gazze Şeridi arasında coğrafi bağlantıyı sağlamakla meşguldüler ve tüneller, köprüler ve duvarlar gibi ortaya pek çok fikir atıldı.

7 Ekim'den bu yana ABD ve Avrupalı müttefikleri iki devletli çözüm hakkında konuşmaya geri döndüler. Dünyada İsrail dışında bu temeli ihlal eden hiçbir ülke yok, bu durumda söz konusu çözümü uygulamaktan alıkoyan ne?

ABD seçimleri bahane edecek, Avrupa yine geri adım atacak ve kendilerini Ukrayna-Rusya krizine odaklanmaya adayacaklar.

ABD'nin Gazze'nin yıkılmasından sonra yapacağı tek şey, İsrail'in ölüm makinesinin öğüttüğü yerinden edilmişlere, yetimlere ve sakat kalmışlara yardım için ulaştırılacak ve geç ulaşacak gıda ve ilaç yardımlarını ulaştırmak için "insani çabalara" öncülük etmek olacak.

Ailesini kaybeden veya İsrail savaş makinesi tarafından sakat bırakılan Filistinli bir çocuk ve onunla birlikte birçok Arap çocuk ve belki de Batı politikalarının kurbanı olan pek çok arkadaşı işgalci ve destekçilerinin karşısında durup, her türlü iddiayı, gerekçeyi veya özrü reddedecekler.

Bu insanlar Batı'nın masasına oturmayacak ve modern teknolojinin gelecekte çoğuna olanak tanıyacağı tüm imkanları kullanarak işgalciye direnecekler.

ABD ise nihai çözümün ilgili tarafların, İsrail'in elinde olduğunu söyleyecek.

***Bu makalede yer alan fikirler yazara aittir ve Independent Türkçe'nin editöryal politikasını yansıtmayabilir.**

Independent Türkçe için çeviren: Beyan İshakođlu

Şarku'l Avsat